

Zpráva o potencionálních regionálních/národních zdrojích financování veřejného osvětlení

- **Shrnutí hlavních stávajících dotací/pobídek pro projekty pouličního osvětlení a poskytovatele energetických služeb ESCO**

V následujícím textu jsou uvedeny teoreticky dostupné dotační programy poskytované státem nebo jednotlivými kraji. V některých případech se jedná o jednorázové, nevratné a bezúročné finanční dotace v jiných pak o zvýhodněné půjčky s nízkou úrokovou sazbou .

Jako přímo použitelný pro veřejné osvětlení se jeví pouze program Efekt.

Program Efekt je administrován ministerstvem průmyslu. Tento program podporuje implementaci opatření ke zlepšení ekonomiky užití energie a omezení dopadů na životní prostředí. Dosahování úspor při užití obnovitelných zdrojů energie. Granty jsou určeny na úspory energie u veřejného osvětlení, rekonstrukce otopných systémů, optimalizace řízení energetických procesů, podpora metody EPC, poradenství, vzdělávání, poradenství EKIS a pilotní projekty.

Program rozvoje venkova. Existence a aplikace plánu rozvoje venkova ČR má přispět k dosažení cílů stanovených národním strategickým plánem rozvoje venkova, t.j. rozvoj venkovských částí ČR na principu udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a omezování negativního vlivu intenzivního hospodaření. Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura. Program bude také podporovat diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem vytvářet nová pracovní místa a zvýšit hospodářský rozvoj. Podporován bude komunitně vedený místní rozvoj, resp. metoda LEADER, která přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni. Horizontální prioritou je předávání znalostí a inovací formou vzdělávacích aktivit a poradenství a spolupráce v oblasti zemědělství a lesnictví.

Operační program životní prostředí (OPŽP). Tento program je administrován Ministerstvem životního prostředí a je z pohledu objemu finančních prostředků druhým největším operačním programem vlády ČR. V letech 2007-2013 bylo poskytnuto z Fondu soudržnosti a z Evropského fondu pro regionální rozvoj téměř 5 miliard euro a ze zdrojů Státního fondu životního prostředí a ze státního rozpočtu ČR více než 300 miliónů euro. Cílem tohoto programu ochrana a zlepšování kvality životního prostředí

ČR. Program je otevřen pro obce a města, organizace zřizované státem a kraji, výzkumné a vědecké instituce, právnické a fyzické osoby a neziskové organizace. Operační program Životní prostředí 2014–2020 navazuje na Operační program Životní prostředí 2007–2013. Pro žadatele má v následujících letech přichystáno téměř 2,637 miliardy eur. Řídicím orgánem je Ministerstvo životního prostředí (MŽP), zprostředkujícími subjekty jsou Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP ČR) pro všechny prioritní osy s výjimkou prioritní osy 4 a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) pro příjem a hodnocení žádostí v prioritní ose 4.

Oproti minulému programovému období došlo ke snížení počtu podporovaných aktivit v rámci tzv. prioritních os. V období 2014–2020 můžete získat podporu z OPŽP v některé z následujících oblastí:

1. zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní,
2. zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech,
3. odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika,
4. ochrana a péče o přírodu a krajinu,
5. energetické úspory.

V metodických podmínkách pro připravovanou výzvu v oblasti energetických úspor je nově etablována pozice EPC – každá žádost musí být posouzena tzv. energetickým posudkem, v kterém musí zpracovatel (energetický specialista) zhodnotit, zdali je navrhovaný projekt k dosažení úspor vhodné realizovat za pomoci metody EPC.

Prog. zvýhodněných reg. úvěrů pro obce se zaměřením na hospodářsky slabé oblasti. Podpora poskytovaná krajským úřadem (Jihočeský kraj, www.kraj-jihocesky.cz). Program nabízí regionální půjčky pro obce se zaměřením na ekonomicky slabé oblasti. Cílem programu je zlepšení kvality technické infrastruktury obcí. Vyhláшателеm programu je Jihočeský kraj a poskytovatelem podpory Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., která je zároveň kontaktním místem pro příjem žádostí.

Regionální rozvojový fond (<http://www.crr.cz/cs/regiony/region-rozvojovy-fond/>).

Úvěry jsou určeny na výstavbu a rekonstrukci technické, dopravní a volnočasové infrastruktury a na výstavbu a rozvoj průmyslových zón. Žadatelé mohou být obce a města vyjma Prahy a statutárních měst. Úvěr je poskytován jako desetiletý, v maximální výši 30 milionů korun a s na trhu bezkonkurenční úrokovou sazbou, která se pohybuje kolem 2 % ročně. RRF byl založen kombinací prostředků evropského programu PHARE a ČMZRB.

- **Možnosti zajištění podnikatelských aktivit firem ESCO?**

Všechny hlavní bankovní domy teoreticky nabízí garance a pojištění podnikatelských aktivit, ale v praxi není pro malé a střední firmy v oblasti poskytování energetických služeb jednoduše takové garance a zvláště pojištění získat.

Významnou roli zde hraje také dostupnost a cena peněz na trhu. V současnosti nemají ESCO přístup k úvěrům, které by mohly konkurovat úrokovým mírám, které nabízí banky městům a obcím.

- **Souhrn dostupných dotačních zdrojů z EU vhodných na financování projektů veřejného osvětlení.**

ČR vedla složitá jednání o podmínkách programovacího období 2014-2020. K dohodě došlo teprve nedávno a první výzvy lze očekávat spíše v druhé polovině roku. Doposud tedy nejsou známy přesné specifikace. Nicméně, pravděpodobně žádný z programů nebude přímo určen pro veřejné osvětlení.

- **Existují v ČR nějaká inovativní schémata financování veřejného osvětlení?**

Někteří ESCO (firmy poskytující energetické služby) nabízí variantu smlouvy EPC, kdy se banka stává "třetím" účastníkem smlouvy. Banka poskytuje dodavateli úvěr a banka také kontroluje platby od klienta. Dalším možným řešením je příklad neziskové organizace "Energie pod kontrolou". Tato společnost vznikla z iniciativy starostů několika měst a obcí a poskytuje v principu služby jako ESCO dodavatel. Na principu spojování několika menších projektů v jeden se dostávají na zajímavé ceny v investicích a v následné údržbě osvětlení. Zdá se, že tato metoda bude také alternativou pro Jihočeský kraj s mnoha menšími obcemi.

- **Existují určité kritické body ve financování veřejného osvětlení projektů EPC I (společností ESCO) ve vaší zemi a jaké jsou případné řešení?**

V evropském kontextu nízké ceny elektrické energie v ČR vyvolávají relativně dlouhé návratnosti investic. V současnosti získávají při sdružených nákupech silové elektrické energie obce cenu pod 1,- Kč za kWh. Finanční slabost menších dodavatelů ESCO a nesnadný přístup k bankovním půjčkám a garancím (jak pro obce, tak pro ESCO dodavatele). Obce velmi často nedokáží přesně specifikovat náklady na údržbu systému osvětlení (těžko stanovujeme výchozí stav a následný potenciál úspor). Zástupci obcí mají často obavy ze složitosti smlouvy EPC. Velmi často byla již v minulosti zmodernizována část obecního osvětlení a zbylá (malá) část není ekonomicky vhodná pro metodu EPC.

- **Existuje možnost pro zavedení regionálního/národního fondu pro financování menších projektů veřejného osvětlení?**

Trh není v tuto chvíli připraven na založení podobného investičního fondu. Důvody mohou být následující:

- Jednotlivé banky stále hledají jejich vlastní pozici na trhu (vlastní uživatelský produkt pro kombinaci s EPC).
- vláda ČR teprve stanovuje pravidla dotační politiky pro období 2014-2020.
- krajské samosprávy naplňují pro veřejná osvětlení dostatečně velké finanční prostředky, aby mohly přispívat významnou měrou do takového Fondu.
- dotazovaní hráči na trhu s realizací a financováním veřejného osvětlení považovali vesměs založení Fondu pro financování veřejného osvětlení za možné řešení, ale nikdo nebyl schopen okamžitě posoudit možnost své účasti v takovém projektu.